

Termokamera prozradila jeskyni pod Kamenným ponorem!

Kamil Pokorný – člen ČSS 4677-I

V prosinci 2018 jsme se s kolegy jedno ráno rozhodli opět rozjet na naše místa, kde pravidelně bádáme celé roky. Vyšlo totiž příznivé počasí a krom přízemních mrazíků pak i sluníčko, a to se musí využít pro objevy v Krasu!

Teploměr ukazoval lehce pod bod mrazu. Tak jsem vzal s sebou i termokameru, abychom některá místa zkontrolovali, jestli se neprojeví nápadnější tepelný rozdíl díky výdechu otvorů z neznámých podzemních prostor, z nichž stoupá teplejší vzduch vzhůru.

Po cestě Kamenným žlíbkem jsme se směrem od Hostěnic zastavili také u menší skalky na okraji oplocené lesní školky. Zapnul jsem termokameru a přesto, že svítilo již přes půl hodiny sluníčko, začal jsem sledovat místo, nazývané Kamenný ponor.

Očekával jsem, že celý poměrně plochý útvar nad terén vyčnívajícího kamenného reliktu bude víceméně rovnoměrně povrchově ohřátý na ploše, ohříváné sluníčkem a na termokameře se projeví rovnoměrně oranžově, s detekovanou zvýšenou povrchovou teplotou.

Ukládal jsem spoustu termosnímků, abychom je i později mohli zkoumat. Někdy si totiž člověk neuvědomí zajímavou anomálii i přesto, že je na displeji termokamery zobrazena. A to se stalo i zde!

Až doma jsem si při zpracovávání termosnímků povšimnul nápadné anomálie, která se opakovala na více snímcích:

Termogramy z úterý 18.12.2018 potvrdily výdech podzemního vzduchu o rozdílnější teplotě. Je zajímavé, že část skály, která je dále od cesty, je přímo nápadně (až 12° C)!! ohřáta, zatím co o půl metru vedle je již teplota sotva poloviční. Přitom to sluníčko svítilo na celou širokou plochu skály... **Podle mne se jedná o teplo vycházející zespod z neznámé jeskyně!!!**

Je to sice odvážná úvaha a nemusí se jednat přímo o větší jeskyni, ale pozičně místo naprosto odpovídá možnému, i předpokládanému vodnímu toku, který se zde podél dnešní cesty Kamenným žlíbkem směrem na jeskyni Pekárnu mohl dříve vyskytovat. I v případě, že by v tomto místě nebyl již delší geologickou dobu podzemní tok aktivní, mohl ponechat dutiny o velikostech, které nás místy mohou i překvapit. Každopádně se má teplejší vzduch tendenci tlačit směrem nahoru a využívá k tomu i různé tektonické drobnější poruchy a skalní skuliny.

Kamenný ponor tvoří celkem málo nápadný morfologický útvar při úpatí pravé straně Kamenného žlíbku poblíž východního zahloubení suchého koryta Hostěnického potoka, západně od rozcestí s turistickými směrkami. Místo je tvořeno závrtovou depresí, kde končí akumulace fluvialních sedimentů ve výplni dna s charakteristickými znaky ponoru. Asi 1,5 m vysoká skalka s čelní stěnou ponoru, která je uměle odlámána (zdroj pro selské vápenice), je posazena na výrazných tektonických směrech, které je zde možno zachytit. Jejich křížení určilo predispozici ponoru a naše revizní telegnostická detekce prozrazuje návazný výskyt dutin v hloubkách 11 až 17 m, přičemž hlavní linie se táhne k SSV nad průběh Ochozské jeskyně.

Vše zatím poukazuje, že se mohlo jednat o další dávný ponor, jehož vody postupně vyerodovaly větší, dosud neznámé prostory námi předpokládaného Horního patra Ochozské jeskyně. Termokamera tak přinesla další poznatek a střípek do komplikované mozaiky dodnes neobjevených dutin a jeskyní v této lokalitě jižní části Moravského krasu.

Více informací včetně videozáznamů z celé lokality: www.speleozahady.cz/termokamera.html
Video z měření nové šachty Hynštovy ventaroly, popisovaného Kamenného ponoru a blízkého závrtu v ten den naší speleo-akce: http://speleozahady.cz/video/termokamerou_12_2018.MOV

Literatura: L. Slezák – Příspěvek k paleogenezi Kamenného žlíbku a jeho vazbám na Ochozskou jeskyni v jižní části Moravského krasu (12/2018 do 11. ročenky SE-3 2019)

Fotopříloha:

Kamenný ponor se nachází na pravém svahu Kamenného žlíbku směrem od Hostěnic.

Detail – na pravé straně jsou v dolní části nápadné skalní praskliny – poruchy – teplovzdušné kanálky.

Kolega Milan Jež pak v místě výskytu teplotní anomálie – živé měřítko velikosti:

Znázornění nápadných teplotních rozdílů: Žlutě – nápadně teplejší místa oproti modrým.

